

נושא בעול עם חבירו

ברוך ה' עומדים אנו היום אחרי שפסלי בית המדרש חזרו עפ"י מגבלות הבריאות, אנו נמצאים בחזרה בתוך הבית מדרש (אם כי עדיין יש עוד מה להוסיף), ולכאורה אנחנו צריכים כעת להיות בשיא השמחה, ובלי שום ספק מוכרחים אנו להודות על כך לקב"ה.

אך דבר מאוד חשוב עלינו לזכור - אמר לי רבינו רה"י הגר"ד דיסקין שליט"א, ליהודי אסור לחשוב רק על עצמו, אמנם אנחנו ב"ה חזרנו, אנחנו ברוך ה' כבר בתוך הבית מדרש גדלים ומתעלים, אך יהודי לא חי לעצמו, יהודי הוא חלק מכלל ישראל, ואסור לנו לשכוח שעמ"י כולו עדיין בשעה קשה, המצב בכל העולם היהודי כולו בכלל לא פשוט.

מרחן ראש הישיבה זיע"א היה מביא את הגמ' במועד קטן (כו, א) אמרו לו ליהויקים כתב ירמיהו ספר קינות אמר להו מה כתיב ביה, אמרו לו 'איכה ישבה בדד', אמר להו אנא מלכא, אמרו לו 'בכה תבכה בלילה' אמר אנא מלכא, 'גלתה יהודה מעוני' אנא מלכא, 'דרכי ציון אבילות' אנא מלכא, כל מה שאמרו לו אמר שאליו זה לא נוגע - 'אנא מלכא'. עד שאמרו לו 'היו צריה לראש' כאן זה כבר נוגע אליו מיד הזדעק 'מאן אמרה'... מיד קדר כל אזכרות שבה ושרפן באש.

חיבים לזכור יהודי לא חי לעצמו, אין 'אנא מלכא'.

אנחנו אומנם חזרנו (וגי"כ לא בשלימות) אבל אל לנו לשכוח, עם היושב בציון מוכה ולוקה, חולים רבים עדיין ישנם בתוך כלל ישראל, וגרוע מכך... הפחד הוא נורא, ויותר מכך הכבוד שמים שמתמעט כ"כ בזמן הזה, חסר כ"כ הרבה בכבוד שמים הלימוד הוא לא כמו תמיד, התפילות לא כימים כתיקונן, השכינה בגלות, אנחנו חייבים להיות נושאים בעול.

בירושלמי (סנהדרין בסוף פרק ד' מיתות הלכה יג) מסופר שר' אליעזר ר' יהושע ורבן גמליאל הלכו לרומי, וכשהגיעו למקום מסוים חיפשו יהודי, וכשמצאו נכנסו ואכלו אצלו, ובתוך הדברים הם רואים שכל דבר שהוא בא להגיש להם הוא קודם כל מעביר את זה באיזה חדר ורק אח"כ הוא מביא להם, חששו שמא אוכלים הם מזבחי מתים, שאלו אותו למה הוא מעביר כל תבשיל דרך אותו חדר, א"ל יש לי אבא זקן שגזר על עצמו שהוא לא יוצא מהחדר הזה עד שהוא יראה את חכמי ישראל ויציע דבריו לפניהם, א"ל לך ותאמר לו שהם כאן, יצא אליהם, שאלוהו החכמים מה מעשיך, א"ל אני מתפלל על בני שאין לו ילדים, וביקש מהחכמים שיתפללו על בנו על דבר זה וכו', והתפללו עליו שירד ממנו כישוף שהיה עליו ונולד ממנו ר' יהודה בן בתירה.

מה הירושלמי בא לספר בזה, איזו מין קבלה זו הרי הוא נמצא ברומי, מקום שאין שום סיבה לחכמי ישראל להגיע לשם, הוא ודאי גם ידע שאין דרך החכמים לעלות לשם ומה בכל זאת היתה הקבלה שלו שלא

לצאת מאותו חדר עד שיבואו החכמים? אלא הפשט הוא שהוא רצה להשתתף בצער של הבן שלו, הוא חיפש איך להיות נושא בעול עם חבירו, הוא גזר על עצמו צער עד שיבואו החכמים אף שהם בכלל לא אמורים להגיע, הוא חיפש איך להיות נושא בעול לגמרי, ורואים שבאמת זה עזר...

השכינה היום בצער, ועל תלמיד חכם הגמ' אומרת (בברכות יב, ב) שצריך שיחלה עצמו עליו, וכאן הרי השכינה בעצמה יש לה כ"כ הרבה צער, הן בתורה והן בתפילה בכמות ובאיכות.

הגמ' אומרת (חגיגה ה, ב) "ודמע תדמע ותרד עיני דמעה" ג' הדמעות הללו למה, אחד על מקדש ראשון, ואחד על מקדש שני, ואחד על שישראל גלו ממקומם, ואיכא דאמרי על ביטול תורה, והא כתיב כי גלה עדר ה' - אלא כיון שישראל גלו ממקומם אין לך ביטול תורה גדול מזה. וזה מה שקורה היום, הבני תורה גלו ממקומם והביטול תורה הגדול שנוצר מכך הוא צער גדול לשכינה, אנו מוכרחים להיות נושאים בעול.

ובפרט אנחנו צריכים להיות נושאים בעול עם כולם, ובפרט כשיש משפחות של תלמידי חכמים חולים, ולצערינו אף יותר מכך... וכבר אומרת הגמ' בברכות שם כל שאפשר לו לבקש רחמים על חבירו ואינו מבקש נקרא חוטא.

אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים

סיפר לי הרב ד"ר הרט, בשבוע שעבר מרחן שר התורה שליט"א לא חש בטוב, כשניגש אליו אחד מהמקורבים לשאול בשלומי מרחן אפילו לא יכל לדבר, וכולם פחדו- גדול הדור בגיל הזה אולי זה קשור למה שקורה בעולם... אחד מהמקורבים ניגש ושאל איך הרב מרגיש, ענה לו הגר"ח פשוט יש לי קושיה בתוס' שאני לא מבין... למחרת בבוקר הכל היה כשורה, מרחן שה"ת חזר לאיתנו, 'ב"ה התוס' התיישב', להיות חולה כי יש תוס' קשה, התרופה לכך לא נמצאת אצל רופאים, התרופה ל"נפשי חולת אהבתך" זה רק הבית מדרש...

סיפר הגאון ר' יושע בער שהיה פעם אסיפת רבנים ור' שמעון שקופ החוה את דעתו, אחד מרבני ורשא שהשתתף גם הוא באסיפה לא נחה דעתו בדברי ר' שמעון והביע דעה מנוגדת, אמר לו הגאון ר' ברוך בער אני לא מבין איך אתה מסוגל לחלוק על דבריו שהרי הוא על רשב"א קשה יכול לשכב חולה במיטתו במשך כמה ימים...

זה אומנם דרגות גבוהות על גדולי עולם שמחלים עצמם על דברי תורה והתרופה שלהם היא בתורה עצמה, אך גם לנו בגזירה הזו אין לנו תרופה רק בין כותלי ביהמ"ד.

כולנו יודעים שאין פה דבר ברור, אף אחד לא יודע מה זה, לאף אחד אין תרופה לזה, רואים שזוהי אצבע אלוקים היא (כמש"כ בדרשות הר"ן), ואנו אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים, פה זה הגזירה והרי הפיתרון-אמונה.

בספר אוצרותיהם אמלא מספר על המשגיח דקמניץ הגאון ר' משה אהרון שטרן זצ"ל שכשהוא הגיע לארץ ישראל עניין אותו מה שמרבים לשבח את חכמתם של ילדי ירושלים... הוא הגיע למאה שערים וראה שני ילדים והקטן בן החמש שואל את הגדול בן השבע, תגיד לי איך גודל עגבניה? אמר הילד הגדול תראה, מרפס חתיכת אדמה [חורשים] ואח"כ לוקחים זרעים ומכניסים אותם בתוך האדמה ואח"כ מכסים אותם ומשקים אותם, ומבקשים מהקב"ה שהזריעה הזו תצמיח ואז לאט לאט זה צומח וגודל עגבניה יפה, הוא הסתפק בזה בכדי להבין את חכמת ילדי ירושלים, הטבע שבכל דבר הוא הרבשי"ע.

וכך גם כתוב בחז"ל שסדר זרעים נקרא אמונה, שמאמין ובוטח בחי עולמים, זו הדרך הטבעית שיצא משהו מהזרעים...

הדבר הטבעי שבמחלה הזו הוא שאין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים. לרופאים אין תרופה, הם יודעים לומר לנו איך להימנע, והתרופה היחידה זה הרבשי"ע.

אל תהי סכל

והנה לצערנו על אף ששומעים כל הזמן שהמחלה ממשיכה, אך מחפשים להקל מכל מיני סיבות, עם כל זאת צריכים אנו לזכור, מדובר כאן בענין של חיים אין מושג שהכל מושבת או כל כיוצ"ב, החיים הם עולם ומלואו, 'כל המציל נפש אחת כאילו קיים עולם מלא' וחיוב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם (סנהדרין), הכל בשביל יהודי אחד.

עוררני לדברי המצודות דוד בקהלת (ז, ז) "אל תרשע הרבה ואל תהי שכל, למה תמות בלא עתך" מבאר המצודות דוד אל תרשע הרבה - אם בא לך דבר מחריד אל תחרד יותר מדאי ולא תבלבל דעתך, ואל תהי סכל - לבלתי הרגיש כלום בדבר המחריד, למה תמות בלא עתך - למה תעשה כזאת בעוד לא נשלם ימך, כי החרד הנה החרדה ממיתו ומי שאינו מרגיש אינו נשמר מדבר המחריד והמות נכון בידו.

צריך לדעת, אמנם צריכים גבול לפחד, אך זה ענין של ונשמרתם, מה שאומרים שצריך להשמר ולהזהר זה ענין של ונשמרתם מאוד לנפשותיכם ואסור להשאר שאננים.

מול מסירות נפש השטן לא יכול לעמוד מנגד

ובכדי לבטל את רוע הגזירה, גזירה קשה זו על רבים, גזירה על התורה והתפילה, גזירה שמונעת הרבה כבוד שמים, עלינו לעשות משהו.

ומהו? - מרן ראש הישיבה זיע"א היה מביא את דברי הב"ח בהלכות חנוכה 'לפי שנתרשלו ידיהם מן התורה נלקחה מהם ולפי שמסרו נפשם עליה החזירה להם' בכדי לקחת מספיק נתרשלו, אך בכדי להחזיר זה כבר צריך מסירות נפש.

הגאון ר' אלחנן וסרמן זצ"ל היה אומר בשם מרן החפץ חיים זיע"א שכל גזירה רוחנית באה מהשטן עצמו, והשטן אינו נבהל משום דבר מלבד מסירות נפש, כשהשטן רואה יהודי שמוסר נפשו על התורה הוא נבהל. [ואולי זה בגלל שכשיהודי לומד תורה מתוך הדחק אין שום שער נעול מפניו, הכל פתוח לו, השטן יודע שברגע שיש יהודי שמוסר נפש הוא אבוד, הוא מודע לכך שברגע זה יפסיד הרבה - מזה הוא מפחד!].

הגזירת שמים הנוראה הזו שאי אפשר לשבת וללמוד ברוגע ובשלוה, הגזירה הנוראה הזו שלא כולם יכולים ללמוד כרגיל זו גזירה רוחנית שבאה מהשטן, כנגד השטן יש לנו רק כח אחד - 'מסירות נפש'.

השואה הארורה, שש מליון יהודים נספו רח"ל, והדבר היחידי שמנע את היטלר ימ"ש מלפגוע בעמ"י - שרק לאחר שנים מעט עליתו לשלטון החל

לבצע זממו, היה אומר מרן החזו"א שזה עמל התורה של הגר"ש שקופ ושל הג"ר ברוך בער זצ"ל שעמד כתריס בפני הפורענות, כל זמן שהיה את עמל התורה של ר' ברוך בער ושל ר' שמעון, היטלר ימ"ש לא יכל לעשות מאומה.

אכן בזכות מה היא הסתיימה - אין מאתנו שיודע, אך מאד יתכן להאמור שרק המסייג לעמל התורה גם בזמנים ההם היא שעמדה להם.

וכגון מעשה זה שסיפר האדמו"ר רבי הרש"ל מספינקא באמריקה, שכשהוא היה בשואה במחנות עמד לפניו בחור צעיר כבן שבע עשרה שכל הזמן היה ממלמל, כששאלתי אותו מה הוא ממלמל ענה לי - אני חוזר על הלימוד, וא"ל במצב שאני רואה עמוד של אש שהולך לשרוף את כולנו בעוד רגעים ספורים אני רוצה להספיק לחזור כמה שיותר על הלימוד שלי... אותו בחור היה ליפאל"ה ע"ה הי"ד אחד מבניו של האדמו"ר מצאנז - קלויזנבורג זצ"ל.

(אגב, כשמרן הגרא"מ שך זצ"ל חלה במחלה לפני קרוב לחמישים שנה, וכולם חששו לחייו, בפוניבז' לא הפסיקו להתפלל... הגיע הגאון ר' שלמה ברמן זצ"ל ונכנס למרן הגרא"מ לבית החולים והנה הוא רואה שהוא שוכב במיטתו ולומד וכאילו מנותק מהעולם, אמר לו מרן הגרא"מ אתה יודע שאני אולי נקרא עוד מעט למעלה, ושם בוחנים אם תלמודו בידו - אני צריך להספיק לחזור על מה שלמדתי כדי שאצליח במבחן...)

וכע"ז סיפר הרב לרנר שליט"א מבי"ב [שבנו למד בישיבה"ק] שנפטרה לאחרונה אמו ע"ה שהיתה ניצולת שואה. כשהנאצים ימ"ש שלחו אותם לאושוויץ, והכניסו אותם לקרון קטן ודחסו בין שלש מאות לארבע מאות איש בדוחק עצום, לפתע היא רואה בחור מוציא דפים מכיסו ומתחיל להתנדנד ולחזור על הלימוד, היה זה לפלא בעיניה איך הוא מסוגל ברגעים אלו שיודע שהולך למות להמשיך ללמוד בכזה חשק והתלהבות? - אמר לה הבחור, להפך, בגלל שאני יודע שאולי בעוד רגעים מספר כבר אינני בין החיים זה בדיוק הסיבה לנסות לחטוף כמה שיותר, הרי כל רגע שאפשר לנצל, חבל לאבד... היא מספרת שהנעימות והמתקנות של הלימוד של אותו בחור נחקק בה, ולכן היא חיפשה לדעת מה שמו של אותו בחור ולזכרו היא בקשה שכל ילדיה יקראו את השם 'שרגא' ע"ש... (עוד הוא סיפר שהיא ביקשה שאחר מאה ועשרים יכניסו לה ביד בקבר פתק בו היא רשמה 'בכל זאת שמך לא שכחנו, אל תשכחנו', וביקשה לשאול את מרן שר התורה שליט"א אם זה הנהגה נכונה ומרן אמר שהקב"ה גם בלי הפתק לא שוכח...)

המסירות נפש, הכוחות העצומים האלו ברגעים הכי קשים, אין ספק שהשטן לא יכל לעמוד מנגד, לא היה לו את הכוחות להמשיך בגזירות הנוראות.

שבתי בבית ד' כל ימי חיי

והנה אין לנו כיום מסירות נפש של פעם, ב"ה לא חסרנו דבר, והרי כאמור כדי לבטל הגזירה צריכים מסירות נפש. וגם שמעתי פ"א ממרן רה"י זיע"א שכשרוצים מהקב"ה דבר גדול לבטל גזירה קשה, צריך גם לשלם בכסף גדול - דהיינו בחיזוק גדול, שהרי לא יעלה על הדעת לקנות בנין של עשר קומות במחיר דירה אחת.

אכן, בואו ונתבונן בשל מה הרעה הזאת. וכיצד אפשר לתקנה וע"כ נמסור נפשנו.

שמעתי פעם מהמשגיח הגה"צ רבי דן סגל שאמר עה"פ וצדיק באמונתו יחי', דהיום אין לנו נבואה וכיוצ"ב, והקב"ה מדבר אלינו דרך הבריאה, והיות וכל הנהגת שמים היא מידה כנגד מידה, הלא מזה נשכיל להבין ולדעת רצון ה'

והנה שמענו מרבתינו שליטי"א בעיקר על שני דברים, הא' תלמוד תורה והב' קדושת ביהכ"נ. ונבארם אחד לאחד.

נתבונן, אחד הדברים שהקב"ה נתן לנו בזמן הזה זה גזירת הקפסולות, והיינו שלא יוצאים מפתח בנין הישיבה כלל. הקב"ה כפה"נ תובע אותנו על הקלות שביציאה מביהמ"ד.

סיפר לי המגיד רבי שלמה לוינשטיין שליטי"א, פעם סיפרו על מרן הגר"ש וואזנר זצ"ל שבהיותו בחור הוא לא יצא מישיבת חכמי לובלין כמה שנים, אמר לי רבי שלמה לוינשטיין שאלתי את הרב וואזנר האם זה נכון והוא אמר כמה שנים אני לא זוכר שהיה כזה דבר אבל תקופה ארוכה כשלת רבעי שנה לא יצאתי מהישיבה, אבל מה הפלא, בישיבה לא היה חסר שום דבר - אין שום סיבה לצאת לחפש משהו ברחוב... כל צרכי הגוף ה"י שם והשאר זה רק דף הגמ'.

המשגיח הגה"צ ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל היה אומר אם אתם רוצים לראות מהו פתחו של גן עדן ומהו פתחו של גהנום תעמדו בפתח הכניסה לבית המדרש זהו פתחו של גן עדן ובפתח היציאה מהבית מדרש זה השער של גהנום... לפתח חטאת רובץ!

יש לנו בבית מדרש - בישיבה - את הכל, מאיזה סיבה יש לצאת לרחוב, על זה אמרו חז"ל 'פורץ גדר ישכנו נחש' זו דינה בת יעקב, ולמה נקראת פורץ גדר - האבא והאחים יושבים ועוסקים כל הזמן בתורה אז למה לך לצאת לראות בבנות הארץ מה חסר לך בתוך הבית, מה תמצאי שם דבר יותר של הנאה ואושר ממה שיש בבית - ולכן ישכנו נחש - שכם בן חמור נשיא הארץ החוי '[חויאי' בלשון הגמ' זה נחש].

ואיך מגיעים לזה להפוך הרגש זה לנחלת הכלל? מרן ראש הישיבה זיע"א באילת השחר בפרשתנו (יד, כב) עה"פ 'וינסו אותי זה עשר פעמים' פרש"י פעמים בים, פעמים במן, פעמים בשליו וכו'. שואל ע"ז מרן רה"י וכי כמה חטאו במן, ממש בודדים, וכי זה נקרא וינסו אותי זה עשר פעמים, וכי כל עם ישראל חטאו, למה כל כלל ישראל בכלל? - אומר ע"ז מרן רה"י 'דבר שכולם יודעים שהוא גנאי אף אחד לא יעשה אותו'. אם בתוך כלל ישראל היתה נוצרת אורה שלעשות דבר נגד כבוד שמים זה בושה וכלימה אף אחד לא היה מעיז לעשות נגד כבוד שמים - אם כן היו שעשו נגד כבוד שמים זה אומר שכלל ישראל לא יצרו את האוירה המתאימה.

(כשבאו פעם לשאול את מרן רה"י על בחור שעשה דבר שאינו הגון והיה צד שלא להשאיר אותו בישיבה אמר מרן רה"י צריך לומר לבחורים הטובים שיכניסו באוירה שהמעשה הזה בושה ובזיון, וממילא זה ישפיע על כולם...)

אם נראה אדם שעומד בגג וזורק יהלומים ללמטה וההנאה שלו זה לזרוק וכי לא נחשיבהו לשוטה, אתה מליונר ואתה מפסיד הכל בידים - כך, ויתר על כך - אדם שאינו יודע להעריך את הנצח הניתן לו בידים ומבזבז את הזמן היקר השווה כל הון על כל מיני דברים פעוטי ערך.

עלינו ליצור אוירה כזו שבושה להפסיד כל רגע מהבית מדרש, מאיזה סיבה יש לצאת - לא חבל, מפסידים ברגעים האלו מליונים, רגע של תלמוד תורה זה נצח, בושה לבזבז את זה על כלום... שוטה הוא המאבד מה שנותנים לו.

דבר נוסף שרואים במידה כנגד מידה וכמו שעוררו ע"ז גדולי ישראל שליטי"א, הענין של כבוד בית הכנסת, וכבוד בית המדרש, כמה שמרן רה"י זיע"א היה מצטער על כך שלא שמים לב ומדברים בתוך הבית מדרש וכ"ש בזמן התפילה. [היו כמה מקומות שהיו בהם חולים במחלה הקשה ר"ל ומרן רה"י יעץ שיקבלו עליהם כל בני הבתי מדרשות שלהם

שלא ידברו בבית מדרש ואכן כולם ניצלו...]

ולחוקק הדברים האלו בקרבנו, ולהפוך את הישמעי' - לנעשה, ובפרט למי שלא רגיל בכך, לפי ערכנו הוא נחשב למסי"נ ממש.

ועוד יסוד נוסף אשר למדנו במהות מסי"נ על תורה בהלויותו של הגר"י ד' סולוביצ'יק בן מרן הרב מבריסק. הספידו בנו הגרא"י שילחטי"א ואמר: שמעתי ממך מספר פעמים כי המסירות נפש הגדולה ביותר, היא מסי"נ על ההבנה, העמל והיגיעה להבין ד"ת היטב, ולא לוותר עד שיהי' ברור וישיר, והיא המסי"נ הגדולה והקשה בגלל שעין זרה אינה יכולה לשזוף ולהעריך מסי"נ כזאת. ורק השי"ת הבוחן כליות ולב יכול להבין בה.

ועוד שמענו ממרן רה"י זיע"א, שבדרי"כ מתעצלים לחזור, ואוהבים תמיד ללמוד דברים חדשים, אכן דוקא ע"י החזרה מתבהרים הדברים יותר ויותר, ונחקקים גם בזכרונם בלב וככל שמתבהרים הדברים יותר ויותר האדם מתקשר אליהם ונהנה מהם, מהמתוקים מדבש ומהמשיבת נפש, וגם הוא בכלל זה-לחזור ולשנן שוב ושוב.

הנה לנו חובת עבודתנו בימים אלו, ובמסירות נפשנו על כבודה של תורה וכבוד הביהמ"ד, נאמר למלאך המשחית: הרף! וישבר כח הרע.

מוכרחים להטות אוזן

הנה כשעומדים לפנינו שני חטאים שהיו במדבר, חטא העגל, וחטא המרגלים, לנו היה נראה שחטא העגל הרבה יותר חמור מאשר המרגלים, עגל - עבודה זרה.

והנה בתורה זה בדיוק הפוך, בחטא העגל נענשו רק אותם שעשו את העגל ולכל השאר זה רק נשאר חטא, ואין לך פורענות שאין בה מחטא העגל אבל נשארו בחיים, ובמרגלים כתוב בפרשה שכל כלל ישראל שהיו באותו זמן מתו 'במדבר ההוא יתמו ושם ימותו' התורה מחשיבה את חטא המרגלים הרבה יותר חמור מאשר העבודה זרה שבעל. והדבר צריך ביאור, למה באמת, למה המרגלים חמור יותר?

ולענינו, יתכן שעבירה של עבודה זרה גדולה יותר - נפלו, עשו תשובה ונמחל להם... אבל יש עם מי לדבר. משא"כ במרגלים חוץ מחוסר הכרת הטוב יש כאן דבר עמוק יותר, הלא ראיתם ניסים ונפלאות לאורך כל הדרך, ראיתם דברים מעל הטבע, מה אתם חוששים ומבקשים מרגלים, הקב"ה אומר לכם 'טובה הארץ', אתם כבר יודעים שאפשר לסמוך עליו, מה אתם מעלים בכלל בדעתכם צד נוסף. אלא שראיתם, ואכן הקב"ה הניח להם מקום לטעות והם נפלו! נפילה כזו עד כדי ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא, ופרש"י ואפילו ראשי סנהדראות, ויתנו את קולם בלילה ההוא... ומבקשים פתאום למות במדבר ולמה ה' מביא אותנו אל הארץ הזאת וכו' וכו' נשינו וטפנו יהיו לבז, ניתנה ראש ונשובה מצרימה, עם אדם כזה אין מה לדבר, זה לא ענין של חוסר הכרת הטוב, ראית כל כך הרבה ניסים עצומים לאורך כל הדרך מה יכול להיות יותר מזה - ע"ז הקב"ה אומר כאשר דיברתם כן אעשה לכם, אתם רוצים למות במדבר - במדבר הזה יתמו ושם ימותו... במרגלים אחרי כל הניסים שאין להם שיעור, קריעת ים סוף, מתן תורה, מן, באר, עדיין לא רק שלא סומכים על הקב"ה שרוצה לתת להם עוד מתנה גדולה כדבריו, רק עוד חושדים בו שרוצה להמיתם. ועד כדי כך שכולם בוכים... זקנים עם נערים, ראשי סנהדרין עם פשוטי עם, זה מראה שאין עם מי לדבר - הכל אבוד פה ואין ברירה.

[מספרים שכשהיו אומרים לפני הגר"ח מבריסק סברה לא נכונה, הוא ה"י מתקן ומסביר ולפעמים ביתר שאת עד שמעמידן על האמת, ופ"א הרצה א' לפניו דברים לא נכונים והגר"ח שתק, ולפליאת השומעים הסבירו אחרי"ז, אם א' יאמר לי שאחד ועוד אחד זה שלש, יש מקום

להסביר לו ולהעמידו על טעותו, אבל אחד יאמר שא' ועוד א' זה תפוחי עץ, אין עם מי לדבר, ואין למי להסביר...]

צריך להיות אוזן שומעת ולב מבין לשמוע דבר ד' - ולא להפסיד הכל.

את אשר יאהב ה' יוכיח - הוכחה היא מטבע של אהבה

מרחן ראש הישיבה היה אומר לקב"ה יש דרכים משלו, וגם אם אנחנו לא מבינים דבר אחד ברור 'כל מה דעביד רחמנא לטב', הקב"ה מחפש רק את הטוב, דרך הטוב להיטיב, ולאורך כל הדרך הקב"ה מראה לנו את זה, רק צריך קצת להתבונן.

וגם אם זה בצורת תוכחה ונראה שזה לא טוב 'את אשר יאהב ה' יוכיח' וכבר הגר"א מבאר זאת, הרי רב ותלמיד גם כשהרב רוצה בהצלחת התלמיד גם אם הוא לא מוצלח, הוא ינסה להעיר לו פעם ופעמים אך בשלב מסוים הוא יפסיק להפציר בו, אבא לעולם לא יתייאש מהבן שלו, אבא שיוודע שהבן שלו יפסיד את כל החיים הוא לא ירפה עד שהוא יצליח. - הקב"ה כאב אל בן, הוא אבא, הוא יודע את הטוב, הוא יודע מה אפשר להפסיד אם לא נקבל את התורה, הוא יודע מה נוכל להפסיד בכל רגע ורגע של ביטול תורה הוא כביכול כאב שאינו מרפה - את אשר יאהב יוכיח.

אך זה לא נגמר בזה אומר הגר"א, הפסוק ממשיך 'וכאב את בן ירצה' אחרי שיהודי עובר על רצונו של הקב"ה והוא מיסר אותו, כאשר הוא יצא מתחת שבטו הוא חפץ למלא רצונו להפיס דעתו. וזהו אל תמאס ביסורים כי כאשר הקב"ה נותן לך יסורים אתה חביב עליו כבן וממילא מיד אחרי"ז כאב את בן ירצה וימלא את רצונך.

כל מה שהקב"ה עושה איתנו הוא עושה לנו את זה מאהבה, והראיה שבסוף הוא מרצה- וכאב את בן ירצה.

ואם נתבונן הריצוי זה לא רק לאחר מעשה, גם לפני המכה יש את הטוב, קודם "את אשר יאהב ד"י ואחרי"ז יוכיח. הנה מתחילה ירדו למצרים 'למחיה' - כי למחיה שלחני ה', רק אח"כ כשהתחילו ללמוד מתועבת מצרים רק אז התחיל השיעבוד אבל קודם לכן היה ריצוי. עוד לפני היוכיח, לפני היסורים, ואחרי השיעבוד שוב היה כאב את בן ירצה - יציאת מצרים וקריעת ים סוף וכו'...

נתבונן גם אנו, בתחילת החורף היו לנו ב' דברים שלא ראינו בשנים קודמות, השפע של הגשמים ממש היה השנה גשמי ברכה - הכנרת עלתה על גדותיה מה שלא היה שנים רבות, היה השנה ריבוי מים שהרבה שנים לא היה דבר כזה.

והיה עוד סייעתא דשמיא, בעולם הישיבות הרבה ישיבות ניצלו מקריסה, כשהיה את תקופת המציינג עולם התורה פרח ושיגשג, נכנסו לישיבות סכומי עתק דבר שלא נראה כמוהו... הקב"ה מראה לנו אני אתכם, אנו אוהב אתכם, אני רוצה רק בטובתכם... כעת הקב"ה נותן לנו שעת המבחן, נזכור - את אשר יאהב ה' יוכיח, וכאב את בן ירצה לפני ואחרי.

וגם אם זה לא נראה לנו בדיוק כך מתחילה, בסוף אנחנו נבין, וגם כיום נדע שהכל מתוך אהבה, וכמו שאמר הרה"ג ר' אליהו דולינסקי זצ"ל ששמע מאחד ששמע ממרחן החפץ חיים זי"ע"א בתז"ל כתוב שחותמו של הקב"ה אמת, שאל החפץ חיים, חותמו אמת! -! כולו אמת! ד' אלוקיכם אמת. למה דווקא על חותמו אומרים שהוא אמת! וביאר החפץ חיים כשמתכילים על כתב חותמת ומנסים לראות מה כתוב רואים אותיות הפוכות, מתי רואים מה שכתוב בחתימה, כשזה הפוך וחתום על הנייר, 'חותמו של הקב"ה אמת' אנחנו הרבה פעמים לא מבינים מה שאנחנו רואים, אנחנו חושבים שזה לא לטובתנו, הרבה דברים נראה לנו קצת הפוך - חותמו של הקב"ה אמת, תחכה לשעת החיתום, את האמת רואים כשזה חתום, שם רואים איך הכל ישר!

נדע, יש קול ה' בכח, ואם זוכים אז קול ה' גם בחדר, ולפעמים זה דווקא קול ה' שובר ארזים, אמנם כל אלו זה רק כמה אופני קול ה', אבל כולו זועק את אותו הציווי 'בהיכלו כולו אומר כבוד' הקב"ה דורש מאתנו כבוד לתורה ולבתי כנסיות כבוד לבתי מדרשות, לא לדבר דברים בטלים, לא לבזוז את הזמן, לדאוג להתמדה, לעמול בתורה, מסירות נפש לתורה - כך הגזירה תתבטל בעז"ה וכפי שאמר מרחן שר התורה שליט"א. ואז נזכה שמאת אשר יאהב ה' יוכיח נעבור גם הלאה לכאב את בן ירצה ולא רק שהגזירה תתבטל אלא שהקב"ה יוסיף ויפייס אותנו, ותקוותנו שהפיס ייהיה ע"י ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים.

ברכת מזל טוב נשגור קמיה מורינו המשגיח שליט"א

לרגל נישואי נכדו החתן המןפלאג שיחי' בן לבנו הגאון ר' יהושע שליט"א ראש ישיבת אמרי משה ברכותינו שבית זה יבנה על אדני התורה והיראה בדרך ישראל סבא לתפארת מורינו המשגיח שליט"א והמשפחה הנכבדה ותפארת כל ישראל

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב

בקו השיחות שמספרו

074-740-3629

לזיווג הגון

רפאל מנחם בן יונה במהרה

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגליין במייל: 4166058@gmail.com